

עמ"ת (באר שבע) 9744-12-13 - דוד אבן נ' מדינת ישראל

עמ"ת (באר-שבע) 9744-12-13 - דוד אבן נ' מדינת ישראל מחוזי באר-שבע

עמ"ת (באר-שבע) 9744-12-13

דוד אבן (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד נמרוד אביקם

נגד

מדינת ישראל

ע"י עו"ד דקלה סרן

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[25.12.2013]

בפני: כב' השופט ברוך אזולאי

החלטה

ההליך

מדובר בערר על החלטת בית משפט השלום באילת (השופט ברניגר), במ"ת 56205-11-13 מיום 2.12.13, לפיה נעצר העורר עד תום ההליכים נגדו.

ביום 3.12.13, הוגש נגד העורר כתב אישום, המייחס לו עבירות של נהיגה בהיותו פסול לנהיגה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, נהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה, פקיעת רישיון רכב למעלה מ-6 חודשים, והפצת חומר מסכן. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 20.11.13, בסמוך לשעה 23:50, בבדיקה רישיונות משטרתית שגרתית בכניסה לעיר אילת, התבקש העורר על ידי המשטרה לעצור בצד. כשמסר את רישיונו הוברר לשוטרים כי האיש פסול לנהיגה למשך 5 שנים, כפי שנגזר עליו דינו בתיק 1185-09-10 מיום 20.01.11, וכי הוא נהג ברכב ללא רישיון נהיגה תקף, ללא פוליסת ביטוח תקפה, וברכב שרישיונו פקע בתקופה העולה על ששה חודשים. בחיפוש שנערך ברכבו, נתפס חומר מסכן מסוג PB, האסור בהפצה במשקל של למעלה מ-500 גר' נטו (1.39 גר' נטו, 200.63 גר' נטו ו- 399.21 גר' נטו), כשחלקו מחולק ל-20 מנות, וזאת במטרה לסחור בו. כן החזיק ברשותו משקל אלקטרוני, חבילת שקיות ניילון ומחברת בה רשומים, בין היתר, שמות רכשי החומר המסוכן וסכומי כסף שחייבים תמורתו.

ההליך בבית משפט השלום

בדיון מיום 2.12.13, קבע בית המשפט, כי אין מחלוקת לכך שקיימת תשתית ראייתית לכאורית לעבירות וכן שקיימת עילת מעצר.

ביהמ"ש השלום ציין בהחלטתו, כי בתחילה העורר הכחיש שמדובר בחומר אסור להפצה, וטען שהכל מיועד לשימוש האישי. בחקירתו הנוספת מיום 21.11.13, המעורר ניסה להתחכם וטען כי הוא מוכר פירות וירקות, אולם בסופו של יום, הודה שהמחברת משמשת לרישום לקוחותיו הרוכשים את החומר האסור בהפצה, ואף הודה, כי הוא עוסק בהפצה. כן נקבע, כי מחומר החקירה עולה מסוכנות קשה ביותר והחשש הוא שהמשיב (העורר בעניינו) אינו נרתע ממאומה וכשהוא משוחרר הוא עולה על הרכב, נוהג בו ומסכן את כלל הציבור, ומשכך, אין חלופת שתאיין את מסוכנותו.

העורר בערר שהוגש לבית המשפט ביום 4.12.13, טען ב"כ העורר, כי טעה בית משפט השלום בכך שהורה על מעצרו של העורר, שכן אף שב"כ העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, הרי שכעולה מחומר החקירה וממסמכים נוספים, שהעורר סבר שהפסילה הסתיימה, לאור ביטול פסק דין שניתן בהעדרו, תוך קיצור הפסילה, וכן מאחר שזומן לקורס נהיגה מונעת. בנוסף, העורר הציע חלופת מעצר ראויה, בבית הוריו שבאשקלון, בפיקוח 3 מפקחים, כאשר ניתן לעבות את חלופת המעצר באמצעות אזוק אלקטרוני. טעה ביהמ"ש השלום, משקבע על סמך עברו התעבורתי של העורר כי מסוכנותו הינה קשה ביותר, משלא בחן את חלופות המעצר, ומשלא דן בטענת ב"כ העורר, בדבר העדר ראיות לכאורה לעבירת הפצת חומר מסכן.

לטענת ב"כ העורר, עברו הפלילי של העורר התיישן. לעורר 2 הרשעות קודמות בגין עבירות תעבורה, האחת משנת 2007 והאחרת משנת 2011, כאשר תלויים ועומדים נגדו 2 מאסרים על תנאי ברי הפעלה, ואולם, אין מדובר באותם מקרים חריגים ונדירים שאינם מאפשרים לבחון אפשרות מידתית יותר לצמצום המסוכנות.

הדיון בפני בית משפט זה בדיון בפני בית משפט זה, מיום 11.12.13, חזר ב"כ העורר על עיקרי הערר וטען, כי יש לקבל תסקיר בעניינו של העורר. לדבריו, אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה, אולם, ההלכה היא, כי רק במקרים חריגים ייעצר אדם כדי למנוע ממנו לעלות על ההגה, וניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר באמצעות חלופה ראויה. לדבריו, הוא לא ביקש מבית משפט השלום לקבל תסקיר בעניינו של העורר, שכן טען לשחרורו לאלתר, ואולם האינטרס הציבורי לא יינזק שעה שהעורר ייבחן עתה על ידי שרות המבחן. כמו כן, כעת אמו של העורר חולה במחלה סופנית, והדבר מהווה שיקול נוסף לשחרור העורר לחלופת מעצר. חלופת המעצר שהוצעה הינה בבית העורר באשקלון, בפיקוחם של אחותו - תמר אבן, דודו - גיל ברדזנה ואמו - אירנה אבן.

מנגד, טענה ב"כ המשיבה כי יש להשאיר את החלטת בית משפט קמא על כנה. לדבריה, העבירות בהן מואשם העורר מלמדות על מסוכנות ממשית הנשקפת ממנו, באופן שלא ניתן ליתן בו אמון כלל. העורר יצא מביתו שבאשקלון, ונהג ברכב, בודעו שהוא פסול נהיגה, כאשר הוא מחזיק בתוך הרכב, בין המושבים הקדמיים כלי לעישון סמים מסוג באנג. בתא הכפפות, החזיק ברשותו אקדח אויר עם מחסנית וכדורים, ובנוסף, הוא החזיק סמים מסכנים, שמחולקים ל-20 יחידות במשקל לא מבוטל, כמפורט בכתב האישום. העורר אישר בחקירתו שידע שהוא מחזיק סמים מסוג PB ("נייס גיא"), כאשר הדבר אסור על פי חוק, הודה שהוא מעשן הרבה סמים, הודה שנסע ברכב ללא טסט וביטוח, והודה שהחזיק בכלי לעישון סמים. כן הודה שבמחברת שנתפסה ברשותו ניהל תרשומת ממכירת הסמים מסוג "נייס גיא".

לדבריה, מדובר בהתנהגות מסוכנת, במיוחד בשים לב לעובדה שהעורר נדון זה מכבר על עבירת סמים ועבירות של נהיגה בזמן פסילה. באמתחתו הרשעה משנת 2005, בגין עבירות סמים והפרעה לשוטר, שביצע בעת שירותו הצבאי, והוא נדון ל-6 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, לעורר הרשעה בגין החזקת סכין משנת 2004, ואף שזו התיישנה, הרי שאין לא ניתן להתעלם מכך שהוא ממשיך לבצע עבירות.

באשר לעברו התעבורתי, הרי שלעורר 12 הרשעות קודמות בשלל עבירות, לרבות עבירה של נהיגה בזמן פסילה בעת היותו נתון בגילופין. העורר אף הורשע בעבר בנהיגה ללא רישיון רכב וללא ביטוח, ואף תלויה ועומדת נגדו פסילה על תנאי בנוסף, בתיק קודם של העורר (מ.ת. 10-09-1179, בבימ"ש השלום בקרית גת) נעצר העורר עד תום ההליכים נגדו, בגין עבירות של נהיגה בזמן פסילה ונהיגה בשכרות, חלופת המעצר שהוצעה בפני ביהמ"ש זה, נפסלה בעבר. העורר נדון ל-10 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי, ורישיונו נפסל ל-5 שנים. לאור זאת, התנגדה לבקשה לקבל תסקיר מעצר, והוסיפה, כי יש לעצור את העורר עד תום ההליכים.

דיון

לאחר שעיינתי בחומר שבתיק, בדברי ב"כ הצדדים ובהחלטת בית משפט השלום, נראה לי שיש לדחות את הערעור. מסוכנותו של העורר נלמדת הן ממכלול הראיות לכאורה והנסיבות בעניינו, לרבות עברו הפלילי והרשעותיו הקודמות. בצדק קבע ביהמ"ש השלום, כי מסוכנות העורר הינה גבוהה ביותר, זאת על רקע עברו הפלילי, עונש המאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו, אשר לא הרתיע אותו מלבצע עבירות דומות נוספות, העובדה כי נהג בפסילה, ללא ביטוח וללא רישיון, לאחר שאף ריצה עונש מאסר בפועל בגין מעשים דומים, והעובדה שהחזיק ברשותו חומר מסוכן מסוג PB ("נייס גיא") בכמות מסחרית של כ-500 גר' נטו, כשחלקו מחולק ל-20 מנות, וזאת במטרה לסחור בו, זאת בניגוד להכרזה על חומרים אסורים בהפצה, שפורסמה בילקוט הפרסומים ביום 12.9.13, בניגוד לסעיף 2(7) לחוק הנ"ל. ברשותו אף נתפסה מחברת בה ניהל את רישומו לעניין הפצת החומר המסוכן, וכן משקל אלקטרוני ואקדח אויר, הנחזה להיות אקדח רגיל, וכן מחסנית וכדורים.

אין מקום להתערב בהחלטת בית משפט השלום ביחס לקיום ראיות לכאורה ולכך שמעשי המשיב לכאורה מקימים עילת מעצר, הן בפן התעבורתי, והן בשל הפצת חומר מסוכן. השאלה העיקרית העומדת לדיון היא האם בעניינו של הנאשם מתקיימות נסיבות, שיהא בהן כדי לאפשר את שחרורו לחלופת המעצר שהוצעה. סעיף 1 לחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג - 2013, מגדיר מהו חומר מסוכן, כאשר השפעתו הינה "בדרך הדומה לפגיעה הנגרמת כתוצאה מהשימוש בסם מסוכן", מטרת החוק היא מאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, בשים לב לעובדה שכיום קיימים חומרים מסכנים בנוסחאות כימיות שונות, שחלקם לא נכללים בפקודת הסמים המעודכנת מעת לעת.

מכאן, נראה כי המחוקק ערך השוואה או לכל הפחות הקיש בין עבירות הפצת חומר מסוכן לבין הפצה או סחר בסם מסוכן. הסכנה הגלומה בשימוש בחומרים מסכנים כאמור, דומה בטיבה לסכנה הגלומה בהפצת סמים מסוכנים. אין חולק, כי העבירות הן עבירות חמורות אשר יש בהן כדי לגרום סיכון רב לציבור, ומכאן קמה למעשה עילת המעצר בשל המסוכנות הרבה.

הפצה וסחר בחומרים מסכנים מהווה עבירות חמורות הרוות אסון לחברה, ויש שחומרים מסכנים אלו, בדומה להשפעות סמים מסוכנים, גורמים להרס רב ומצמיחים עבירות קשות. לאור החומרה הרבה שבכך, צריכה להיות גם עוצמת המלחמה בנגע רע זה.

המדיניות הנהוגה בנוגע למעצרים של נאשמים בסחר בסמים הינה כי אין להסתפק בחלופת מעצר למעט במקרים חריגים, זאת לאור הקושי ליתן אמון, בסוחרי סמים, גם שעה שאלו יהיו נתונים במעצר בית, ולאור המסוכנות הרבה הנובעת מהם, לעצמם, לאחרים ולחברה בכללותה (בש"פ 3856/03 מחמוד נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 5.5.03), ובשל האפשרות לסחור בסמים גם בין כתלי מעצר הבית. סעיף 21 (ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) מורה לבחון, האם לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, או חלופה אחרת, שפגיעתם בחירותו של הנאשם תהא פחותה. נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה מלמדות שלא יהיה די בחלופת המעצר המוצעת כדי להשיג את תכלית המעצר, משלא ניתן ליתן בעורר אמון, שכן הסיכון של חשיפת הציבור לאפשרות שהעורר יפר צווים שיפוטניים כבר התממש, כאשר נהג בזמן פסילה, נראה לי כי לא טעה בית משפט השלום משהחליט שלא לאמץ את חלופת המעצר שהוצעה.

מסוכנותו של העורר נלמדת ממכלול הנסיבות האופפות את המקרה. בין היתר, נבחנים עברו הפלילי והרשעותיו הקודמות. מדובר בעבירות חמורות במיוחד, כאשר המסוכנות העולה ממעשי העורר היא רבה, ובהתנהגותו גילה כי הינו חסר רסן, חסר עכבות וחסר מעצורים, אינו חושש ממורא החוק, מזלזל בו ובאוכפיו, השוטרים. חומרת יתר יש לייחס לעובדה שהעבירות בוצעו ע"י העורר באמצעות רכב ללא ביטוח, כמו גם נעברו אגב פסילתו מלהחזיק ברישיון נהיגה ובעת שהיה תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בגין עבירות דומות.

בש"פ 6/07 יאיר כוכבי נ' מדינת ישראל נאמר (לא פורסם):

"בתקופה בה תאונות הדרכים גובות את מחירן בחיי אדם כמעשה של יום יום, מצווים בתי המשפט להחמיר עם נאשמים מסוגו של העורר, גם על ידי החזקתם במעצר בטרם הורשעו. מנקודת השקפה זו סבורני כי אין תחליף לסכנתו של העורר אלא במעצר ממש, ומכאן החלטתי לדחות את הערר."

מסוכנותו עולה גם לאור העובדה שהיה בדרכו לסחור ולהפיץ חומר מסכן, בכמות מסחרית, כשברשותו נתפסה מחברת ובה רישומים, משקל אלקטרוני וחבילת שקיות ניילון. בנסיבות העניין, נראה לי כי לא טעה בית משפט השלום בכך שלא שחרר את המשיב לחלופה שהוצעה, שעל פניה נראית כחלופה שאין בה כדי לאיין את מסוכנות העורר.

בנסיבות העניין נראה לי גם שאין מקום לדון בשלב הערר בבקשתו של העורר לקבל תסקיר מעצר שלא הועלתה בבית משפט השלום, וגם היא נראית לכאורה על פניה כבלתי מתאימה בנסיבות העניין.

אין בכך כדי לפגוע באפשרות לדון בחלופה אחרת שתוצע, ככל שיהא מדובר בחלופה יוצאת דופן שיהא בה כדי לאיין את המסוכנות על אף הקושי שיש בכך כאמור לעיל.

לאור האמור אני דוחה את הערר.

ניתנה היום, כ"ב טבת תשע"ד, 25 דצמבר 2013, בהעדר הצדדים.